

آزمون ۳ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - مرحله سوم (۱۴۰۲/۰۹/۱۰)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۳ درست است.

اگر ساعت موردنظر را با X نمایش دهیم، در این صورت میزان ساعت استفاده، از معادله زیر به دست می آید:

$$270 = 20X + 30 \Rightarrow 240 = 20X \Rightarrow X = \frac{240}{20} = 12$$

۲. گزینه ۲ درست است.

با ضرب در عامل مشترک مخرج داریم:

$$\frac{ax+4}{2} = \frac{2x+4}{3} \xrightarrow{\times 6} 3ax+12 = 4x+8 \xrightarrow{x=4} 12a+12 = 24 \Rightarrow a=1$$

۳. گزینه ۱ درست است.

اگر عدد موردنظر را با X نمایش دهیم، داریم:

$$\frac{1}{2}X + 4 = 3X - 7 \xrightarrow{\times 2} X + 8 = 6X - 14 \Rightarrow 5X = 22 \Rightarrow X = \frac{22}{5} = 4\frac{2}{5}$$

۴. گزینه ۲ درست است.

اگر عدد موردنظر را با X نمایش دهیم، معکوس این عدد به صورت $\frac{1}{X}$ است. در نتیجه:

$$\frac{3}{X} = X + 2 \xrightarrow{\times X} X^2 + 2X - 3 = 0 \Rightarrow (X+3)(X-1) = 0 \Rightarrow X_1 = -3, X_2 = 1$$

چون عدد موردنظر منفی است بنابراین: $X = -3$

۵. گزینه ۳ درست است.

با استفاده از تجزیه؛ داریم:

$$X^2 + aX - 15 = (X - X_1)(X - X_2) = (X - 5)(X - X_2)$$

باید عددی را بیابیم که ضرب آن در ۵ برابر ۱۵ شود؛ بنابراین: $X_2 = -3$ و در نتیجه $a = 5 - 3 = 2$ است.

۶. گزینه ۴ درست است.

با تغییر متغیر $t = X^2$ داریم:

$$t^2 + 5t + 6 = 0 \Rightarrow \Delta = 25 - 24 = 1 \Rightarrow t = \frac{-5 \pm 1}{2} = -3, -2$$

در نتیجه $t = X^2 = -3, -2$ که این غیر ممکن است. بنابراین، معادله فوق ریشه ندارد.

۷. گزینه ۴ درست است.

با توجه به قضیه فیثاغورث؛ داریم:

$$X^2 + X^2 = 72 \Rightarrow 2X^2 = 72 \Rightarrow X^2 = 36 \Rightarrow X = 6 \Rightarrow P = 4 \times 6 = 24$$

۸. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل کلی معادله $X^2 - SX + P = 0$ ، می توانیم معادله را بسازیم:

$$S = X_1 + X_2 = -4 + 3 = -1, P = X_1 X_2 = (-4)(3) = -12$$

$$X^2 + X - 12 = 0$$

۹. گزینه ۳ درست است.

در حالت کلی اگر $a + c = b$ باشد، یکی از ریشه‌ها ۱- و دیگری $-\frac{c}{a}$ است. در این سؤال $۲ + ۴ = ۶$ است.

بنابراین:

$$x_1 = -1, x_2 = -\frac{4}{2} = -2 \Rightarrow |-2 - (-1)| = |-1| = 1$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم معادله ریشه مضاعف دارد هرگاه $\Delta = 0$.

بنابراین:

$$\Delta = m^2 - 32 = 0 \Rightarrow m = \pm 4\sqrt{2}$$

۱۱. گزینه ۱ درست است.

با ضرب طرفین معادله در عامل مشترک مخرج داریم:

$$\frac{3x-1}{2} = \frac{-3}{x+3} \Rightarrow 3x^2 + 9x - x - 3 = -6 \Rightarrow 3x^2 + 8x + 3 = 0$$

$$\Delta = 64 - 36 = 28 \Rightarrow x = \frac{-8 \pm 3\sqrt{2}}{6} \quad \text{بنابراین: ریشه بزرگ‌تر } \frac{-8 + 3\sqrt{2}}{6} \text{ است.}$$

۱۲. گزینه ۱ درست است.

با قرار دادن $x = -3$ در معادله داریم:

$$\frac{x+3}{x-2} = 1 - \frac{1}{x+a} \Rightarrow \frac{x+3}{x-2} = \frac{x+a-1}{x+a} \xrightarrow{x=-3} \frac{-3+a-1}{-3+a} = 0 \Rightarrow a = 4$$

۱۳. گزینه ۳ درست است.

اگر میزان کار کارگر دوم را با x نمایش دهیم، کارگر اول $x + 5$ زمان طول می‌کشد، پس کارگر اول روزی $\frac{1}{x+5}$ و کارگر

دوم $\frac{1}{x}$ کار می‌کند؛ بنابراین:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+5} = \frac{1}{6} \xrightarrow{\times 6x(x+5)} 6(x+5) + 6x = x(x+5) \Rightarrow x^2 - 7x - 30 = 0$$

$$\Rightarrow \Delta = 49 + 120 = 169 \Rightarrow x = \frac{7 \pm 13}{2} \xrightarrow{x > 6} x = 10 \rightarrow x + 5 = 10 + 5 = 15$$

پس ۱۵ روز طول می‌کشد تا کارگر اول به‌تنهایی محصول را برداشت کند.

۱۴. گزینه ۲ درست است.

با ضرب طرفین معادله در $x + 2$ داریم:

$$x + \frac{x^2 - 4x}{x+2} = \frac{x^2 + 3}{x+2} \xrightarrow{\times (x+2)} x^2 + 2x + x^2 - 4x = x^2 + 3 \Rightarrow x^2 - 2x - 3 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow x = 3, -1$$

۱۵. گزینه ۴ درست است.

با ضرب طرفین در عامل مشترک مخرج داریم:

$$\frac{2x+3}{2x-1} = \frac{x^2 + 2x - 3}{2x^2 - x} + 1 \Rightarrow 2x^2 + 3x = x^2 + 2x - 3 + 2x^2 - x$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x - 3 = 0 \Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow x_1 = -1, x_2 = 3 \Rightarrow x_1^2 + x_2 = 1 + 3 = 4$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۴ درست است.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق	
تیزبین	فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرآیندها و یا کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

بررسی مورد :

- کارآفرینی که با انضباط و اشتیاق به حل مسئله در مدیریت منابع کسب و کار خود نقش به سزایی دارد . (نظم، انضباط، پایداری ، اشتیاق و توانایی حل مسئله به ویژگی پرانگیزه بودن اشاره دارد)
- کارآفرینی که با توجه به شرایط جدید تقاضای بازار و در نظر گرفتن تحریم‌ها در تلاش است محصول مناسبی به‌دست مصرف‌کننده برساند. (به موضوع وفق دادن خود با شرایط بازار اشاره دارد و به ویژگی یادگیرنده بودن می‌پردازد)
- کارآفرینی که سعی می‌کند منابع تولیدی محدود خود را به تولید محصولات بر روی منحنی مرز امکانات تخصیص دهد . تولید بر روی منحنی مرز امکانات تولید به معنی تولید کارا است و کارآفرینی که می‌تواند منابع را به شکلی کارا مدیریت و هماهنگ کند واجد ویژگی سازمان‌دهنده بودن است)

(درس ۱ - ص ۶)

۱۷. گزینه ۲ درست است

سود حسابداری فقط به لحاظ کردن هزینه‌های آشکار و مستقیم تولید و سود اقتصادی (سود واقعی) با در نظر گرفتن هزینه‌های آشکار و پنهان (غیرمستقیم یا همان هزینه فرصت) قابل محاسبه است.
ابتدا درآمد تولید کننده را محاسبه می‌کنیم:

(قیمت هر واحد محصول) $\times$ (تعداد محصول به فروش رسیده) = درآمد

$$\text{درآمد} = ۲۵۰ \times ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

سپس برای محاسبه سود حسابداری، فقط هزینه‌های مستقیم یا آشکار را محاسبه کرده و با هم جمع می‌زنیم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{هزینه‌های آشکار تولید} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{تومان } ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۱۰ : \text{حقوق ماهانه} \\ \text{تومان } ۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰ : \text{ماشین‌آلات} \\ \text{تومان } ۲۶,۲۵۰,۰۰۰ = \frac{۲۵}{۱۰۰} \times ۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰ : \text{مواد اولیه} \end{array}$$

$$۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۶,۲۵۰,۰۰۰ = ۷۳۱,۲۵۰,۰۰۰ : \text{جمع هزینه‌های آشکار}$$

(هزینه‌های آشکار) - (درآمد) = سود (زیان) حسابداری

$$\text{تومان } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۳۱,۲۵۰,۰۰۰ = ۲۶۸,۷۵۰,۰۰۰$$

برای محاسبه سود اقتصادی باید هزینه پنهان یا همان هزینه فرصت نیز با سایر هزینه‌ها جمع‌زده شود و منظور از هزینه فرصت این است که کارفرما به جای راه‌اندازی این واحد تولیدی می‌توانست در شرکتی مشغول به کار شود که سالانه درآمدی معادل ۱۰۰ میلیون تومان برای وی خواهد داشت؛ پس:

$$\text{تومان } ۷۳۱,۲۵۰,۰۰۰ + ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۸۳۱,۲۵۰,۰۰۰ : \text{جمع هزینه‌های آشکار و پنهان}$$

تومان $۱۶۸,۷۵۰,۰۰۰ - ۸۳۱,۲۵۰,۰۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$ = سود (زیان) اقتصادی

(ترکیبی درس‌های ۱ و ۳ - صفحات ۸، ۹، ۲۶، ۳۳)

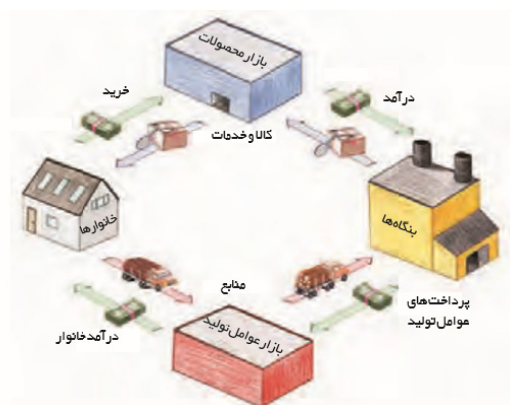
۱۸. گزینه ۱ درست است.

- اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب‌وکار را درک کنیم، باید تنها به این پرسش پاسخ بدهیم که مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟ همین سؤال ساده و پاسخ آن، بیانگر مفهومی است به نام سازمان تولید.

- الگوی مرز امکانات تولید یکی از الگوهای اقتصادی است که اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده - بستان‌های یک کشور یا شرکت در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنیم؛ مثلاً پاسخ به این پرسش که: شرکت چگونه می‌تواند منابع کمیاب خود را در میان انواع تولیدات تقسیم کند؟

درس‌های ۲ و ۴ - صفحات ۱۴ و ۳۶

۱۹. گزینه ۳ درست است.

(درس ۵ - صفحه ۴۶)

۲۰. گزینه ۲ درست است.

- محدودیت منابع، مفهوم هزینه فرصت را به همراه دارد. هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما هنگام انتخاب از دست داده‌اید. پس از اولویت‌بندی گزینه‌ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود، البته این اولویت‌بندی برای اشخاص مختلف می‌تواند متفاوت باشد. منافع کشت جو در مثال کشاورز، هزینه فرصت کشت گندم است؛ یعنی کشاورز ما اگر نمی‌خواست گندم بکارد، گزینه بعدی او کاشت جو بود؛ حالا که او تصمیم گرفته است در زمینش گندم بکارد، در واقع از منافع کاشت جو صرف‌نظر کرده است و این، هزینه کاشت گندم است.
- هزینه‌هایی را که اکنون دیگر اجتناب‌ناپذیرند و قابل برگشت نیستند (مثل ده هزار تومانی که برای نمایش پرداخت کرده‌اید) و وقتی برنامه شروع شده از نمایش خوششان نمی‌آید و سالن را ترک می‌کنید، فراموش کنید؛ آن ده هزار تومان رفته و تمام شده است، چه شما به سینما بروید و چه نروید. هزینه‌هایی که پرداخت شده است و شما نمی‌توانید آن را بازگردانید «هزینه هدررفته» نام دارد؛ این هزینه‌ها نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد. (درس ۳ - صفحات ۲۵ و ۲۶ و ۲۸)

۲۱. گزینه ۴ درست است.

الف) وقتی قیمت از سطح قیمت تعادلی (۶۰۰ تومان) بیشتر باشد، مقدار عرضه از مقدار تقاضا بیشتر خواهد بود و بازار با وضعیت مازاد عرضه یا کمبود تقاضا روبه‌رو است؛ و وقتی قیمت از سطح قیمت تعادلی (۶۰۰ تومان) کمتر باشد، مقدار عرضه از مقدار تقاضا کمتر خواهد بود و بازار با وضعیت کمبود عرضه یا مازاد تقاضا روبه‌رو است.

ب) در سطح قیمت تعادلی تولیدکننده بیشترین درآمد را خواهد داشت:

(قیمت هر واحد محصول) $\times$ (تعداد محصول به فروش رسیده) = درآمد

تومان $۱۲۰۰ = ۲ \times ۶۰۰$: درآمد در سطح قیمت ۶۰۰ تومان

پ) منحنی عرضه: S

منحنی تقاضا: D

(ترکیبی درس‌های ۵ و ۱ - صفحات ۸ و ۹ و ۴۸ تا ۵۱)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

«عامل افزایش تعداد کارگران تولیدکننده کود زیستی از طریق استخدام خارج از شرکت» و عامل «افزایش منابع و مواد اولیه جدید و تولید بیشتر هر دو محصول کود زیستی و سم زیستی» چون به افزایش منابع تولید اشاره دارد؛ سبب انتقال منحنی مرز امکانات به سمت راست و بالا می‌شود. اما «عامل افزایش تقاضای مشتریان برای سم زیستی» چون اشاره‌ای به افزایش منابع ندارد سبب می‌شود تا شرکت منابع تولیدی خود را برای تولید بیشتر سم زیستی (به جای کود زیستی) هدایت کند؛ بنابراین نقطه روی منحنی و در طول مرز امکانات تولید به سمت تولید بیشتر سم زیستی، جابه‌جا می‌شود. (درس ۴ - ص ۴۱)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) اگر کل دارایی شرکت ۵۰۰,۰۰۰ سهم باشد، سهامداری که ۴۰ درصد را خریداری کرده باشد:

$$500,000 \times \frac{40}{100} = 200,000 \text{ سهم}$$

$$\text{ب) } 100 \times \frac{\text{تعداد سهم هر سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام}} = \text{درصد مالکیت سهامدار}$$

$$\frac{35000}{500,000} \times 100 = 7\%$$

(درس ۲ - ص ۱۶)

۲۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد نادرست:

- همیشه با افزایش درآمد، مقدار خرید و تقاضای مصرف‌کننده از همه انواع کالاها بیشتر نخواهد شد؛ در صورتی که کالای موردنظر، کالای پست باشد (مثل برنج نامرغوب)، تقاضای مصرف‌کننده با افزایش درآمد کاهش می‌یابد و در صورتی که کالای موردنظر، کالای نرمال یا معمولی باشد (مثل برنج مرغوب)، تقاضای افزایش خواهد یافت.

افزایش درآمد	↑	تقاضا برای کالای پست	↓
افزایش درآمد	↑	تقاضا برای کالای نرمال و معمولی	↑
کاهش درآمد	↓	تقاضا برای کالای پست	↓
کاهش درآمد	↓	تقاضا برای کالای نرمال و معمولی	↓

- در بازار محصولات (کالاها و خدمات) تقاضاکنندگان همان، خانوارها و عرضه‌کنندگان همان، بنگاه‌ها هستند. (درس ۵ - صفحات ۴۷ تا ۵۰)

۲۵. گزینه ۱ درست است.

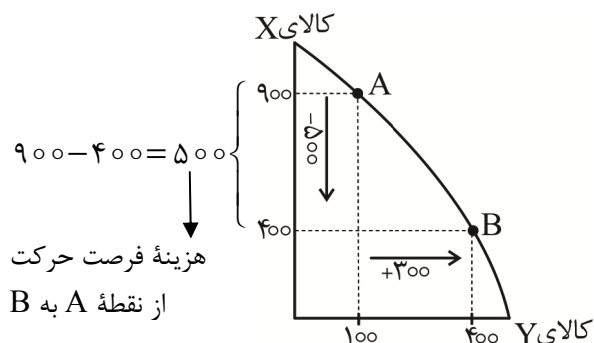
الف) نقاطی که درون (داخل) منحنی مرز امکانات تولید قرار دارند نقاط ناکارا هستند. (نقطه C)

ب) ناحیه خارج از مرز امکانات تولید، نقاطی هستند که با فرض ثابت ماندن منابع کشور غیرقابل دستیابی هستند؛ زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد. (نقطه D)

پ) با حرکت از نقطه A به مختصات $\begin{vmatrix} 900 & X \\ 100 & Y \end{vmatrix}$ به نقطه B به مختصات $\begin{vmatrix} 400 & X \\ 400 & Y \end{vmatrix}$ ، شرکت برای تولید ۳۰۰ واحد بیشتر

از کالای Y از تولید ۵۰۰ واحد کالای X صرف‌نظر می‌کند، پس هزینه فرصت این انتقال، از دست رفتن تولید ۵۰۰ واحد کالای X خواهد بود.

(درس ۴ - صفحات ۳۸ تا ۴۰)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

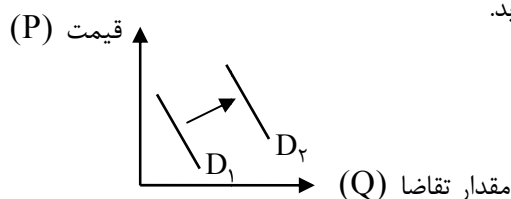
مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری (تصمیم گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یکبار مالیات بر درآمد می دهید.)	

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام داران (ضرر و بدهی سهام داران محدود به میزان سهام)	هزینه های راه اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام داران یا افزایش سرمایه آن ها و نیز وام های بانکی)	تأخیر در تصمیم گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه گذاری بیشتر و قیمت پایین تر نسبت به رقبای)	پیچیدگی ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیرفردی
تخصص گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
	قوانین پیچیده تر و گزارش دهی بیشتر

(درس ۲ - صفحات ۱۵ و ۱۸)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

گوشت قرمز و گوشت سفید دو کالای جانشین هستند. کالاهایی که با کالای موردنظر ما مرتبط اند، روی مقدار خرید (تقاضای ما) از کالای موردنظرمان اثر می گذارند. مثلاً وقتی که گوشت قرمز گران می شود، مردم گوشت سفید را بیشتر می خرند و جانشین آن می کنند. تغییر قیمت سایر عوامل مؤثر بر تقاضا (به جز قیمت) باعث انتقال منحنی تقاضا خواهد شد و در اینجا چون تقاضای گوشت سفید بیشتر شده است، پس منحنی تقاضای آن به سمت راست انتقال می یابد.

(درس ۵ - ص ۴۹)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری	مثال
۱- اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها	- وقتی که جنس ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد را صرفاً به‌خاطر تخفیف آن بر جنس ۸۰ هزار تومانی را ترجیح می‌دهیم. - وقتی فقط به‌دلیل اینکه حراج یا فروش ویژه اعلام شده است، خرید می‌کنیم
۲- توجه به هزینه‌های هدررفته	- وقتی غذایی را که سفارش داده شده دوست نداریم، اما به‌خاطر پولی که داده‌ایم تا آخرش می‌خوریم. - وقتی دوره آموزشی بی‌کیفیتی را چون پول داده‌ایم تا آخر می‌رویم ← دوره برنامه‌نویسی آنلاینی که مریم ثبت‌نام کرده و با وجود این‌که کلاس کیفیت لازم را ندارد چون پول داده تا آخر شرکت می‌کند.
۳- بی‌صبری زیاد	- گاهی به‌جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، سراغ کارهای کم‌ارزش آتی می‌رویم. - گاهی برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی می‌رویم ← خرید لپ‌تاپ جدید برای چشم و هم‌چشمی و زیر بار قسط رفتن علی
۴- اعتماد به نفس بیش‌ازحد یا خودرأی بودن	- وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کمتری برای نیازهای آتی می‌کنیم ← خوش‌بینی آقای احمدی در مورد درآمد آینده. - وقتی در زمینه‌های پرخطر، بدون آملگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کنیم
۵- چسبیدن به وضعیت فعلی	هنگامی که با چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه -فایده تصمیم می‌گیریم

(درس سوم - ص ۳۱)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

الف) دارایی هر شرکت سهامی به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و شخص با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت‌ها به همان اندازه سهیم است. سهام یک سند مالکیت است و نشان می‌دهد که دارنده آن، بخشی از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در سود و زیان آن، شریک است.

ب) مواردی که در اساسنامه شرکت سهامی درج می‌شوند؛ عبارت‌اند از:

شرکت برای چه کسب‌وکاری تشکیل شده است؛ سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود؛ چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند و چگونه سود و زیان تقسیم می‌شود؛ سهام‌داران چه حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند؛ شرکت چگونه منحل می‌شود و ... (درستی همه گزینه‌ها)

پ) ساختار سازمانی شرکت‌های سهامی:

(درس ۲ - صفحات ۱۶ و ۱۷)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱) شرکت توانیر در کشور ما به دلایل طبیعی انحصارگر در فروش هستند.
گزینه ۳) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات، مناقصه برگزار می‌کنند.
گزینه ۴) در بازار رقابتی محصولی مثل ماکارونی گاه تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هریک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر قیمت‌گذار نیستند. (درس ۵ - صفحات ۵۱ و ۵۲)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

طبق کتاب علوم و فنون ۱ درست است:

بررسی موارد درست در گزینه پاسخ:

۱) کاربرد کهن واژگان: اُشتر، بگریخت، شاخ، بنگریست، خویشتن، پای، التفات نمود و ...
بهره‌گیری از تمثیل: برای بیان مفهوم غفلت انسان (نصراالله منشی مؤلف کلیله و دمنه در این کتاب با زبانی نمادین در قالب تمثیل به بیان مفاهیم تعلیمی و حکمی خود پرداخته است).
بررسی موارد نادرست در گزینه‌های دیگر:

۲) به‌کارگیری «چاه» در معنی «دنیا» یک ویژگی زبانی است. (توجه: این واژه در معنای استعاره، ویژگی ادبی محسوب می‌شود).

۳) تضاد میان دو واژه «سیاه و سفید» ویژگی ادبی محسوب می‌شود.

۴) در متن داده‌شده هیچ‌گونه «ترکیب‌سازی» به‌چشم نمی‌خورد. (ص ۱۶، ۱۷ و ۱۸)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

اصلاح موارد نادرست در هر گزینه:

۱) ساختمان غیرساده ← ساختمان ساده

۲) ادبیات غنایی ← ادبیات تعلیمی

۴) وفور واژگان غیرفارسی ← کمی واژگان غیرفارسی (ص ۱۳ تا ۱۶)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

آثار فرهنگی - ادبی قرن‌ها سینه‌به‌سینه حفظ می‌شده است. (ص ۳۸)

۳۴. گزینه ۴ درست است.

زبان پارتی در دوره اشکانیان، زبان دری در دوره سامانیان و زبان پهلوی در دوران ساسانیان رایج بوده است. (ص ۳۹ و ۴۰)

۳۵. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

ب) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.

ت) رساله‌های کوچکی مانند «یادگار زیران» رنگ دینی دارند (که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به‌شمار می‌آورند).

(ص ۴۰)

۳۶. گزینه ۲ درست است.

طبق کتاب علوم و فنون ۱ درست است. (ص ۳۹ و ۴۰)

۳۷. گزینه ۴ درست است.

سه خطای متن و اصلاح هریک:

پدر شعر فارسی ← فردوسی (توجه: عنوان «پدر شعر فارسی» متعلق به «رودکی» است).

شعر پهلوی ← شعر عربی

عنصری ← رودکی (ص ۴۳)

۳۸. گزینه ۳ درست است.

طبق کتاب علوم و فنون ۱ درست است. (ص ۴۳)

۳۹. گزینه ۳ درست است.

«سر» در گزینه‌های ۱ و ۲ تماماً مجاز است؛ به شرح زیر:

(۱) «سر» به ترتیب مجاز از اندیشه - وجود مادی - پیشانی (توجه: در آخرین واژه می‌توان «سر» را مجاز از «اندیشه» دانست).

(۲) «سر» به ترتیب مجاز از فکر - روی

«سر» در گزینه ۴ تماماً حقیقی و غیرمجازی است؛ به معنی عضوی از بدن.

(۳) «سر» به ترتیب به معنی حقیقی عضوی از بدن - و مجاز از قصد و تصمیم. (سؤال ترکیبی)

۴۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی واژه‌های دارای ایهام در هر بیت:

(۱) «به راستی» به معانی ۱- حقیقتاً ۲- درکشیدگی و رعنائی

(۳) «ب ساز» به معانی ۱- فراهم کن، آماده کن ۲- ساز بزن، بزن

«نوازی» به معانی ۱- توشه‌ای ۲- آهنگی

(۴) «مهر» به معانی ۱- خورشید ۲- محبت

«هوایی» به معانی ۱- در هوا ۲- عاشق و آرزومند

توجه: واژه‌های «گشتی - گلستان» در بعضی ابیات دارای ایهام هستند، ولی در بیت موردنظر فقط به یک معنی (به ترتیب: فعل

اسنادی، شدی - باغ و بوستان) آمده‌اند. (سؤال ترکیبی)

۴۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌های درست در هر بیت:

(۱) واج آرایی (ه - ر - د / ت - ن) * بیت فاقد جان بخشی است.

(۲) جناس بین گویم / جویم * بیت دارای پارادوکس (زبان بی‌زبانی - نشان بی‌نشانی) است و نه تضاد.

(۳) بیت فاقد دو آرایه مذکور است. («لب لعل» تشبیه دارد).

(۴) واژه آرایی «سر - دست» و جناس در «دستان» (در مصراع اول به معنی حیل و جادو و در مصراع دوم به معنی دست‌ها)،

جناس بین سر و در (سؤال ترکیبی از درس ۳).

۴۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی دو آرایه خواسته شده در هر بیت:

(۱) تشبیهات: «روی چو آتش» - «دل عالم به سپند» * بیت فاقد استعاره است.

(۲) استعاره: «سرو روان» استعاره از محبوب * تشبیه: «هر که چون او سرو روانی دارد».

(۳) استعاره: «نگین عهد» اضافه استعاری * تشبیه: «نقش وفا»

(۴) استعاره: «پروانه» استعاره و جان بخشی دارد * تشبیه: «پروانه چو شمع» (سؤال ترکیبی)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

واژه آرایی در هر بیت:

(۱) واژه آرایی «وجود - هست»

(۲) ردیف به تنهایی در یک بیت ایجاد واژه آرایی نمی‌کند.

(۳) واژه آرایی «سر - من»

(۴) واژه آرایی «غم - دل - حال» (درس ۳)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

جناس‌ها و تشبیهات موجود در هر بیت به ترتیب:

- جناس: بین شیرین (در مصراع اول به معنی «معشوقه خسرو») و شیرین (در مصراع دوم به معنی «نوعی مزه») * بیت فاقد تشبیه است.

- جناس: بین مستی / مست * تشبیه: هر که چو سعدی ...

- جناس بین «که» (در مصراع اول، حرف ربط است) و «که» (در مصراع دوم به معنی «چه کسی») * بیت فاقد تشبیه است. (سؤال ترکیبی)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

ارکان تشبیه در هر گزینه:

۱) من (مشبه)، عاقلان (مشبهه)، چو (ادات تشبیه)، به گوشه‌ای بنشینم (وجه شبه)

او (مشبه)، پری (مشبهه)، وار (ادات تشبیه)، بگذرد (وجه شبه)

۲) روی (مشبه)، ماه (مشبهه)، چو (ادات تشبیه)، بیت فاقد وجه شبه است.

۳) او (مشبه)، جهان (مشبهه)، فاقد ادات تشبیه، پر از لطف و کمال (دو وجه شبه)

۴) او (مشبه)، آفتاب (مشبهه)، پندارند (ادات تشبیه)، بر اوج برین می‌گذرد (وجه شبه) (سؤال ترکیبی)

۴۶. گزینه ۱ درست است.

واژه‌های قافیه و نوع جناس هریک:

۱) او / نکو فاقد جناس

۲) رای / آرای جناس افزایشی

۳) نهنگم / ننگم جناس افزایشی

۴) خوان / نان جناس اختلافی (سؤال ترکیبی)

۴۷. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است. (ص ۲۱ و ۲۲)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

اصلاح موارد نادرست در هر گزینه به ترتیب:

- بار غنایی ← بار حماسی

- مفهوم و عاطفه ← احساس و عاطفه

- کشف صور خیال ← درک محتوا (ص ۲۱ و ۲۳)

۴۹. گزینه ۱ درست است.

وزن هریک از ابیات عبارت است از:

الف) کوبنده و کوتاه (سه بار U - - - یک بار U -)

ب) طربانگیز (چهار بار - - U -)

پ) تند و شادی‌آور (چهار بار UU -)

ت) آرام و دلنشین (چهار بار U - - -)

توجه: در درس ۵ این کتاب با مقدمات وزن شعر آشنا خواهید شد. اوزان شعری، جهت آگاهی بیشتر ارائه شده است. (ص ۲۳ و ۲۴)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

بار دیگر یادآوری می‌شود که دانش‌آموزان گرامی، همواره در جهت تقویت قوای شنوایی عروضی خود، باید به خوانش روان ابیات اقدام کنند.

توجه: وزن هر بیت جهت مطالعه و تمرین ارائه می‌گردد.

۱ و ۳) دو بار U - - یک بار U -

۲) دو بار - - U | U - -

۴) سه بار U - - - یک بار U - (شاعر با حالت رسمی و خشک به پندگویی و اندرز مستقیم پرداخته است). (ص ۲۲ و ۲۴ و ۲۵)

۵۱. گزینه ۴ درست است.

تشخیص هم‌وزنی، با خوانش روان مصراع‌ها، به سهولت امکان‌پذیر است. علاوه بر این، اوزان عروضی هریک از مصراع‌ها عبارت‌اند از:

الف، ت، ث) سه بار U – – یک بار U U –

ب) سه بار U – – یک بار U –

پ) دو بار –U–|U– (سؤال ترکیبی درس ۲)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

فضای همه ابیات غیرپاسخ، فلسفی – تعلیمی و متفکرانه است؛ در صورتی که فضای حاکم بر بیت گزینه پاسخ تعلیمی، اندرزی و نصیحت‌گرایانه است. (سؤال ترکیبی از درس ۲)

۵۳. گزینه ۴ درست است.

در گزینه پاسخ، سیاهی ناامیدانه، مغلوب سپیدی شده است. (سؤال ترکیبی)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

همه ابیات غیرپاسخ، تصویری از «گریستن چشم سرخ و خون‌فشان» ارائه می‌دهند؛ در صورتی که در بیت گزینه پاسخ، به

«حفظ وقار و ارزش ذاتی» توصیه شده است. (توجه: «گل» نسبت به «گلاب» ارزشمندتر و غیرقابل دستیابی است.)

(سؤال ترکیبی)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

مفهوم درست گزینه پاسخ، «آوارگی و سرگردانی عاشق بی‌دل» است. (سؤال ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

– وقتی بر سر دوراهی قرار می‌گیریم؛ با اراده خویش تصمیم می‌گیریم کدام مسیر را برگزینیم. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

– عبارت «شاید فرد همیشه قادر به رسیدن به آن نباشد.» مربوط به هدف کنش انسان است. (رد گزینه ۱)

– به این خاطر از سخن گفتن به زبان اسپانیایی باز می‌مانیم که نسبت به آن آگاهی لازم را نداریم. (ص ۴، ۵)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

پاسخ به پرسش‌های آزمون پیامد ارادی کنش است، نه پیامد غیرارادی. (رد گزینه ۲). پیامدهای طبیعی کنش ارتباطی به اراده

کنشگر ندارد و وقوع آن قطعی است. (رد گزینه ۳) پیامدهای طبیعی کنش اصلاً کنش نیستند. (رد گزینه ۴) (ص ۷)

۵۸. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۱ هر دو مورد اجتماعی‌اند و ناظر به دیگران. در گزینه ۳ بازی فوتبال در ارتباط با دیگران است و کنش اجتماعی

به‌شمار می‌آید؛ و آواز خوانی در دل کوهستان کنش فردی است. در گزینه ۴ هر دو مورد در ارتباط با دیگران و کنش اجتماعی

است. (ص ۱۱)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها را از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها دانسته‌اند. (ص ۱۳)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

ارزش‌های اجماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند؛ و افراد یک جامعه نسبت به

آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

نهاد اجتماعی: مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی

اختصاص پیدا می‌کنند.

– به شیوه انجام کنش، هنجار گویند. (رد گزینه‌های ۴ و ۲)

– خردترین پدیده اجتماعی کنش اجتماعی است. (رد گزینه ۱) (ص ۱۳، ۲۳، ۳۵)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

الف) ساخته شدن قنات در ایران نشانگر آن است که کمبود آب که یک عامل طبیعی است بر چگونگی زندگی ایرانیان اثرگذار بوده است؛ یعنی تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی. (رد گزینه‌های ۳ و ۲)
ب) آلودگی هوا بیان‌کننده تأثیر جهان اجتماعی بر طبیعت است.

پ) تغییر آرمان‌ها و ارزش‌ها با شناخت خداوند و فرشتگان تأثیر جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی است. (رد گزینه ۱) (ص ۲۶)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

الف) برای دانا شدن باید مدرسه رفت؛ هنجار به‌شمار می‌رود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

ب) دانایی از نادانی بهتر است ارزش است. (رد گزینه ۲) (ص ۱۳، ۳۵)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

انسان در موقعیت‌های مختلف ابتدا آن را برای خود تعریف نموده و به آن معنا می‌دهد و سپس در آن موقعیت دست به عمل می‌زند. (ص ۴۰)
فرهنگ که شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها است، در صورتی که بتواند به نسل‌های بعد انتقال یابد، استمرار جهان اجتماعی را به همراه دارد و خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی شکل می‌گیرند؛ اغلب با فرهنگ عمومی سازگار است.

۶۴. گزینه ۱ درست است.

- تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

- لایه‌های عمیق اگر تغییر کنند جهان اجتماعی دگرگون می‌شود یا فرو می‌ریزد، و تغییراتی که از بیرون بر جهان اجتماعی وارد می‌شود، مربوط به لایه‌های عمیق است. (رد گزینه ۲) (ص ۴۱)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

جمله اول در مورد نگاه طولی درست است اما گزاره دوم نادرست است؛ زیرا در نگاه عرضی هیچ‌یک از جوامع نمی‌توانند با حفظ هویت خود مسیر دیگری را ادامه دهند.

در گزینه ۲ جمله اول مربوط به نگاه عرضی و جمله دوم مربوط به نگاه طولی است که جابه‌جا آورده شده است؛ در گزینه‌های ۱ و ۴ هر دو جمله درست هستند. (ص ۴۲، ۴۳)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

۱) مسجد (خرد - عینی)، آزادی (کلان - ذهنی)، نظام آموزشی (کلان - عینی)، دیدار دوستان و خویشاوندان (خرد - عینی)

۳) شهر (کلان - عینی)، امنیت اجتماعی (کلان - ذهنی)

۴) کارخانه (خرد - عینی)، دیدار خویشاوندان (خرد - عینی) (ص ۳۲)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

الف) رعایت حقوق دیگران ارزش اجتماعی است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

ب) آرام مطالعه کردن هنجار اجتماعی است (رد گزینه ۲)

پ) صلح: پیامد کنش

ت) دعا برای آموزگار و پدر و مادر: کنش اجتماعی (ص ۱۳)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

۱) جهان اجتماعی شبیه یک بازی گروهی است که نقش افراد به همراه حقوق و تکالیف متناسب با آن نقش در آن تعریف شده است.

۲) پدیده‌های تکوینی اگرچه بدون اراده ما شکل گرفته‌اند ولی به جهت تأثیر و ارتباطی که می‌توانند در زندگی اجتماعی ما انسان‌ها داشته باشند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

۳) نظم اجتماعی اعتباری است نه تکوینی؛ زیرا براساس اراده انسان شکل گرفته است.

۴) جهان اجتماعی در صورتی که امکان انتقال فرهنگ خود را به نسل‌های بعد نداشته باشد، امکان فروپاشی دارد. (ص ۲۷)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

در جهان اجتماعی همه پدیده‌های اجتماعی بعد ذهنی و معنایی دارند ولی بعد عینی را همه پدیده‌های اجتماعی ندارند. در

یک بحران اقتصادی کشورهای نفت‌خیز از بعد معنایی و ذهنی نفت غافل‌اند و بیشتر بر بعد عینی آن نظر دارند. (ص ۳۲)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

پدیده‌های اجتماعی از ابتدا نسبت به انسان‌ها مستقل نیستند بلکه این انسان‌ها هستند که آن‌ها را پدید می‌آورند ولی به تدریج از انسان‌ها مستقل میشوند و فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی برای انسان پدید می‌آورند. (ص ۱۴)

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) این گزینه از فواید کارکردهای تاریخ نیست. کارکردهای علم مطالعه تاریخ عبارت‌اند از:

الف - منبع شناخت و تفکر ب - بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده پ - تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی

(۳) تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی از فواید علم تاریخ است، ولی در رابطه با موضوع سؤال نیست.

(۴) این گزینه از فواید علم تاریخ نیست. (ص ۱۰)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) مصریان در گاه‌شماری خود ماه دوازدهم را سی‌وپنج روزه در نظر می‌گرفتند.

(۲) در گاه‌شماری اوستایی هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

(۳) در هیچ‌کدام از گاه‌شمارها این تقسیم‌بندی دیده نمی‌شد. (ص ۱۳، ۱۵)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

تصویر نقاشی‌شده در غار لاسکو مجموعه‌ای از نقاشی‌های ماقبل تاریخ است و عمر تقریبی آن‌ها به ۲۰,۰۰۰ سال پیش باز می‌گردد.

نکته: غار آلتامیرا در اسپانیا است و دلیل اهمیت آن نخستین کشف هنر غارنشینان است.

(ص ۲۱ و ۲۳)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

انسان‌های نخستین در آغاز، قادر به حرف زدن نبودند، اما برای اینکه بتوانند به صورت گروهی به شکار بروند، باید به گونه‌ای

باهم ارتباط برقرار می‌کردند. به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به

حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت. (ص ۳۲)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزاره‌ها:

الف) کاوشی‌های باستان‌شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است.

ب) کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که در دوران نوسنگی و حدود ۸ هزار سال پیش، گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ‌هو (رود زرد) و یانگ‌تسه مشغول کشاورزی بودند.

پ) در حدود ۱۵۰۰ ق.م، زمانی که تمدن سند رو به انحطاط نهاده بود، دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند.

ت) از میلاد حضرت مسیح (ع) تا (۲۲۰ م) سلسله هان در چین شکل گرفت رسمیت یافتن آیین کنفوسیوس و گشایش جاده ابریشم مربوط به این دوره است. (ص ۴۲، ۴۳، ۴۶، ۴۷)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

«تکات تکمیلی»

در دره سند، در شهرهای موهنجودارو هاراپا ساختمان‌ها با معماری همسان و آجرهایی به اندازه‌های مشخص بنا می‌شد.

۷۷. گزینه ۲ درست است.

علت نادرستی گزینه ۲:

شی هوانگ‌تی به‌شدت با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت کرد و دستور داد آثارش را بسوزاند و حکیمان پیرو او را نابود کنند. اما پس از مرگ شی هوانگ‌تی و در دوران حکومت هان، اندیشه و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و تعلیم داده شد. (ص ۴۹)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م شد. (ص ۵۲)

۷۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

آتنا خدایانوی خرد، محافظ شهر آتن به‌شمار می‌رفت.

نکات دیگر در مورد دین در یونان:

- یونانیان دارای معابدی بودند.

- نیایش غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان انجام می‌گرفت.

- در یونان باستان، نفوذ و قدرت کاهنان به مراتب کمتر از مصر و بین‌النهرین بود. (ص ۵۳)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های ۱، ۳، ۴ هر سه در رابطه با جمهوری رم هستند. (ص ۵۷)

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۲ درست است.

توده کوهستانی آلاداغ در منطقه کوهستانی شمال شرقی ایران قرار دارد (همانند هزارمسجد، بینالود و ...) و توده کوهستانی قره‌داغ نیز در منطقه کوهستانی شمال غربی کشورمان مشاهده می‌شود (همانند سهند، سبلان و ...). در صورتی که بخواهیم موقعیت مطلق (طول و عرض جغرافیایی) این دو توده کوهستانی را مورد بررسی قرار دهیم، می‌توان به این نکته دست یافت که طول جغرافیایی قره‌داغ کمتر از طول جغرافیایی آلاداغ است. لازم به ذکر است که طول جغرافیایی کشورمان در محدوده ۴۴ تا ۶۳ شرقی قرار دارد. براین اساس میزان طول جغرافیایی با حرکت از غرب به شرق افزایش می‌یابد. (ص ۱۴، ۲۳ و ۲۵)

۸۲. گزینه ۴ درست است.

در بخش علل پیدایش دشت‌ها، لازم است به سه نکته توجه داشت: ۱) بررسی علل پیدایش دشت‌ها مانند انحلال مواد آهکی، گسل خوردگی و فرونشست زمین، قرارگیری در حفاصل تاقدیس‌ها و ناودیس‌ها و ...؛ ۲) توجه به موقعیت مکانی دشت‌های نامبرده در متن کتاب مانند قرارگیری دشت کاکان و دشت ارزن در استان فارس، ماهی‌دشت کرمانشاه و ...؛ ۳) توجه به نکات مشترک دشت‌ها از نظر موقعیت مکانی یا علل پیدایش دشت‌ها، به‌عنوان مثال دشت ارزن از نظر علت پیدایش دشت‌ها با ماهی‌دشت مشترک است. (انحلال مواد آهکی) و از نظر قرارگیری موقعیت مکانی با دشت کاکان دارای استان مشترک است. (استان فارس) (ص ۳۱)

۸۳. گزینه ۱ درست است.

یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس گنبد‌های نمکی است. (توجه داشته باشید منطقه زاگرس شامل چین‌خوردگی‌های دیواره‌مانندی با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر است و چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشورمان از مریوان در کردستان تا شمال تنگه هرمز را با جهت شمال غربی - جنوب شرقی تشکیل داده است)، گنبد نمکی توده‌ای از نمک به‌شکل تقریباً گنبدی است که بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک، نسبت به رسوبات اطراف خود، بالا می‌آید. (ص ۲۵ و ۲۶)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

در صورتی که بخواهیم مقایسه‌ای میان کوه‌های واقع در منطقه کوهستانی آذربایجان و البرز به‌ویژه از نظر فعالیت‌های آتشفشانی انجام دهیم، می‌توان عبارت صورت سؤال را به این صورت کامل کنیم: «در منطقه کوهستانی آذربایجان قله‌هایی مانند سبلان یا سهند وجود دارد که برخلاف قله‌های تخت سلیمان و علم کوه و همانند قله دماوند در منطقه کوهستانی البرز، بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی تشکیل شده است.» (ص ۲۳ و ۲۴)

۸۵. گزینه ۳ درست است.

ایران به دلیل قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است. این موضوع نشان می‌دهد که موقعیت نسبی کشورهای مختلف از نظر دسترسی به منابع اقتصادی و مجاورت با دریاها و تنگه‌ها، متفاوت است. به‌طوری که برخی به منابع دریاها و ... دسترسی دارند و برخی دیگر ندارند. لازم به ذکر است این موضوع با موقعیت مطلق کشورها نیز (بیانگر داشتن تنوع آب‌وهوایی یا عدم آن و ...) تفاوت دارد؛ بنابراین می‌توان گفت موقعیت نسبی و مطلق برای هر کشوری منحصربه‌فرد است. (ص ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۸۶. گزینه ۱ درست است.

به‌طور کلی داشتن مرزهای هوایی و دریایی برای هر کشوری متفاوت است. با این تفاوت که کشورهایی مانند ایران به دلیل دسترسی به سواحل دریای عمان (آب‌های آزاد)، خلیج فارس و دریای خزر موقعیت نسبی مناسبی دارد. همچنین از نظر داشتن مرزهای هوایی نیز از شرایط مطلوبی برخوردار است؛ بنابراین موارد «ب» و «ج» مربوط به کشورهایی است که دارای موقعیت نسبی دریایی مناسبی هستند و مورد «الف» شامل همه کشورهاست که به‌طور مشترک دارای مرزهای هوایی با سایر کشورها هستند. (ص ۱۶ و ۲۰)

۸۷. گزینه ۲ درست است.

در متن مطرح شده به دو نمونه از سؤالات کلیدی در جغرافیا پاسخ داده شده است؛ الف) به سؤال کجا یا موقعیت مکانی پدیده (در نواحی ساحلی). ب) به سؤال چه کسی یا روابط متقابل انسان و محیط (انسان با گسترش شهرها و روستاها منجر به از بین رفتن اراضی کشاورزی و جنگلی شده است). لازم به ذکر است پاسخی برای سؤال چه‌موقع یا روند زمانی وقوع پدیده و چه‌چیز یا ماهیت و چیستی پدیده در متن سؤال مشاهده نمی‌شود. (ص ۸ و ۳۲)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

توجه داشته باشید برای اینکه ترتیب درست فعالیت‌های انجام شده به درستی مشخص شود، لازم است ابتدا مرحله مربوط به عبارت‌های «الف» تا «ت» را مشخص کنیم؛ عبارت «الف» مربوط به جمع‌آوری اطلاعات در گام سوم است؛ عبارت «ب» در گام دوم یا تدوین فرضیه انجام می‌شود؛ عبارت «پ» در گام اول یا بیان مسئله بررسی می‌شود و عبارت «ت» در گام چهارم پژوهش اتفاق می‌افتد؛ بنابراین عبارت «ب» مربوط به گام دوم پژوهش در جغرافیا است و پیش از عبارت «الف» و پس از عبارت «پ» انجام می‌شود. (ص ۱۰ تا ۱۲)

۸۹. گزینه ۱ درست است.

انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیا است. محیط طبیعی مانند منابع معدنی در یک منطقه، مجموعه‌ای متعادل است. با ورود انسان و شکل‌گیری شهرهای صنعتی براساس منابع معدنی طبیعی آن، زمینه‌های تغییر در محیط طبیعی فراهم می‌شود و یک محیط جغرافیایی (مانند شهر صنعتی) فراهم می‌شود. حال در محیط جغرافیایی شکل گرفته در این موضوع، عملکرد انسان به دو صورت ممکن است شکل بگیرد: الف) استفاده منطقی و براساس توان محیط و به منظور رفع نیاز؛ و ب) بهره‌برداری سودجویانه به منظور منافع بیشتر. (ص ۳ تا ۵)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

علم جغرافیا همانند سایر علوم برای رسیدن به پاسخ مسائلی که با آن روبه‌رو است به تحقیق و پژوهش می‌پردازد و این مراحل را به ترتیب طی می‌کند: گام اول: طرح سؤال و بیان مسئله؛ گام دوم: تدوین فرضیه؛ گام سوم: جمع‌آوری اطلاعات؛ گام چهارم: پردازش اطلاعات و گام پنجم: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها؛ بنابراین طبق متن سؤال اقدامات مربوط به گام‌های اول، دوم و سوم مورد خطاب قرار گرفته است. (ص ۹ تا ۱۲)

منطق

۹۱. گزینه ۴ درست است.

دانش منطق به فرآیند طبیعی تفکر و شرایط تعریف و استدلال درست می‌پردازد ولی به شناخت ذهن نمی‌پردازد.
(درس اول، ص ۳ تا ۵)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

«خود کرده را تدبیر نیست، و زمین به دور خود می‌گردد، هرچه بکاری، درو می‌کنی» «همگی تصدیق» هستند. عبارت «هرکه نان از عمل خویش خورد»، یعنی «اگر که کسی» یا «هر کسی که» نان از عمل خویش خورد. و این بخشی از یک قضیه شرطی (هرکه نان از عمل خویش خورد، منت حاتم طائی نبرد) است؛ بنابراین یک تصور محسوب می‌شود. ولی اگر به این صورت بود: «هر کسی نان از عمل خویش خورد (می‌خورد)»، تصدیق محسوب می‌شد. هر دو مورد گزینه ۳ و سایر موارد، تصور هستند. (درس اول، ص ۷)

۹۳. گزینه ۴ درست است.

در این گزینه دو حکم وجود دارد؛ که موضوع یکی رود ارس و موضوع دومی، کوه سبلان است.
در گزینه ۱ دو حکم وجود دارد، ولی موضوع آن‌ها یکی است.
در گزینه ۲ و ۳ نیز یک حکم وجود دارد. (درس اول، ص ۷)

۹۴. گزینه ۳ درست است.

اگر جمله‌ای که خبر و حکم و قضاوت در آن وجود ندارد، یعنی اگر مفهوم یا تصویری مجهول داشته باشیم برای معلوم کردن آن از تعریف استفاده می‌کنیم؛ مثلاً جمله غیر خبری که «تصور» محسوب می‌شود، نیاز به تعریف دارد. (درس اول، ص ۹)

۹۵. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه برای اثبات این قضیه که «من بیمار نمی‌شوم» از استدلالی که به این صورت بوده استفاده شده است: «اگر کسی به موقع واکسن بزند، بیمار نمی‌شود، من واکسن‌های خود را به موقع زده‌ام، پس بیمار نمی‌شوم»
در گزینه ۱ تعریف وجود دارد. محتوای گزینه ۳ تصدیق است و در گزینه ۴ قضیه شرطی ذکر شده است. (درس اول، ص ۹)

۹۶. گزینه ۱ درست است.

علم منطق وابسته به زبانی خاص نیست، لذا بدون علم به قواعد خاص هر زبان می‌توان درست اندیشید و از خطاهای ذهن پیشگیری کرد. (درس دوم، ص ۱۳)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

«پیچیدن» مشترک لفظی است. اشتراک لفظ می‌تواند در «فعل»، «اسم» و یا «حرف» باشد؛ ولی لزوماً هر اشتراک لفظی، مغالطه نیست یا مغالطه اشتراک لفظ نیست. (درس دوم، ص ۱۴)

۹۸. گزینه ۲ درست است.

از این عبارت می‌توان به دو شکل برداشت کرد، یکی این که الهیات فلسفه است ولی عرفان فلسفه نیست. دوم اینکه الهیات فلسفه است ولی الهیات عرفان نیست. (درس دوم، ص ۱۴)

۹۹. گزینه ۱ درست است.

دلالیت لفظ پالتو در اولی مطابقه است؛ زیرا مقصود از خرید پالتو، کل پالتو است ولی در دومی تضمن است؛ زیرا کل پالتو پاره نشده بود بلکه قسمتی از آن پاره شده بود و در سومی نیز مطابقه است، چون کل پالتو مورد نظر است. (درس دوم، ص ۱۴)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

در عبارت «خانه دوستم را دزد برد»، خانه به دلالیت التزامی به کار رفته است. چون دزد؛ لوازم خانه (همراهی و التزام) را برده است. در عبارت «با این اسراف کردن خانه خرابم کردی»، دلالیت التزامی (بیچاره) به کار رفته است و در عبارت «خانه را تمیز کردم» دلالیت تضمن (بخشی از خانه را) وجود دارد. (درس دوم، ص ۱۴)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

مفهوم «رخش» چون اسم خاص است جزئی است و قابلیت صدق بر مصادیق متعدد ندارد، ولی سه مفهوم دیگر کلی هستند و قابلیت صدق بر مصادیق متعدد دارند. مفهوم کلی می‌تواند در خارج چند مصداق، تک‌مصداق و یا بدون مصداق باشد. (درس دوم، ص ۲۱)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

چون تهران جزئی است رابطه‌ای از نسبت‌های چهارگانه با مفهوم شهر ندارد. رابطه ساعت و عقربه و رابطه ایرانی و اروپایی تباین است؛ اما رابطه مربع و لوزی، عموم و خصوص مطلق است؛ زیرا هر مربعی لوزی است ولی بعضی لوزی‌ها مربع هستند و بعضی لوزی‌ها مربع نیستند. (درس سوم، ص ۲۲)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

براساس شکل باید رابطه الف و ب، تباین باشد و رابطه ب و پ و ت، عموم و خصوص مطلق. در گزینه ۱ رابطه اروپایی و هندی، تباین است، ولی رابطه هندی و مسلمان و دانش‌آموز عموم و خصوص من وجه است و مطلق نیست. در گزینه ۲ رابطه موجود مادی و جسم عموم و خصوص مطلق است و تباین نیست. در گزینه ۳ رابطه علم و استدلال تباین است، ولی رابطه استدلال با تصور و تصدیق عموم و خصوص مطلق نیست، بلکه تباین است. (درس سوم، ص ۲۳-۲۴)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

در گزینه های ۱ و ۲ از تعریف مفهومی و ذکر مصادیق استفاده شده است. در گزینه ۳ تعریف لفظی و مفهومی به کار رفته است. (درس چهارم ص ۳۲)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

در تعریف خورشید، شرط واضح بودن، در تعریف تصور، شرط مانع بودن و در تعریف مثلث، شرط جامع بودن رعایت نشده است. (درس چهارم، ص ۳۴)